

dighed til at modsætte sig Alt, hvad det folkevalgte Kammer ønskede, saaledes at den almindelige Valgret bestod dert, at man kunde vælge frit, men de, man valgte, havde Intet at betyde. Det forekommer mig at være den Tilstand, man ønsker at føre det hen til her i Landet, at vi skulle have fuldstændig fri Valgret, men de, der vælges ved den frie Valgret, skulle aldeles Intet have at sige. Men mod en saadan Tilstand tror jeg, ligesom saa mange foregaaende Talere, at Folkethinget vil gjøre meget bestemt Modstand, en saa stærk Modstand, at det ikke skal lykkes at overvinde den.

Væjer: „Modspørgningerne berøre hinanden“, og det hænder, at jeg i et enkelt Punkt nærmer mig noget til, hvad der blev udtalt i Torsdags af det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen), da han talte om „det tomme Rum“, som vilde blive udfyldt af Kongemagten. Det er muligt, at han faar Ret; men det vil da blive aldeles foreløbig, og jeg tror, at, naar vi se videre frem, vil der tværtimod ske Noget, som han allermindst kunde ønske. For nogen Tid siden have vi under den politiske Forhandling her næsten hver Dag hørt det Spørgsmaal: „Hvor glide vi hen?“ Det er blevet saa forslidt og forterøstet, at man er fristet til at svare paa dette Spørgsmaal: „Hvor man kjeber sig.“ Imidlertid kom der et andet af disse politiske Ord, der summe En om Dreene, — det er „det tomme Rum“. Derved begynder Spørgsmaalet at blive lidt mere interessant; thi der aabner sig jo derved store Udsigter for Fantasten. Hvorledes skal „det tomme Rum“ udfyldes? Jeg takker det ærede Medlem fra Hjerteminde, fordi han har ydet sin Skjærv til Besvarelsen af dette Spørgsmaal om, hvorledes „det tomme Rum“ skal udfyldes. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at „det tomme Rum“ maa udfyldes. Der gjælder i det politiske Liv den samme Lov som i Fysiken; der finder Sted, hvad Latinerne kalde en horror vacui, en Rædsel for det Tomme; det maa udfyldes. Vi have endnu her i Thinget et levende Indtryk af, hvorledes det gik til den 8de November 1877, da Maskineriet her i Rigsdagen arbejdede med febersyg Uro for at udfylde „det tomme Rum“. Jeg tror ikke, at noget Saadant vil gjentage sig, og i den Henseende er jeg enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (N. Jensen). Jeg tror, at de, der gjøre sig Forhaabning om en Gjentagelse af den 8de November, vilde blive skuffede. Hvorledes skal altsaa „det tomme Rum“ udfyldes? Ja, sige nu vore Ministerielle, Folkethinget kan jo gaa ind paa det Forslag, der foreligger i dette Dieblit, saaledes som det er kommet fra Landstthinget, altsaa paa

de tre Punkter. I den Henseende tror jeg, at Folkethinget ikke kan gjøre det, om end Folkethinget vilde; jeg anser det for moralsk umuligt for Folkethinget at gaa ind paa de tre Punkter. Jeg skal ikke komme ind paa Punkternes Realitet, men som Sagen er bleven stillet, som den politiske Stilling er, er det moralsk umuligt, og det paa Grund af de to Oplosninger af Folkethinget. Derved er det moralske Ansvar taget bort fra dette Thing. Jeg skal ingenlunde behøve Ministeriet fra dets Standpunkt, at det opløste Folkethinget den 7de Mai issor — vel at mærke fra dets Standpunkt — thi Ministeriet er, som bekjendt, dannet som et Kampministerium, og at bruge Oplosningsretten er et Kampmiddel. Naar man ser, at der er Vaklen i Ens Modstanderes Rækker, gjør man et Indbuz; et saadant gjorde Ministeriet; men, jeg havde nær sagt „desværre“, det vil sige „desværre for Ministeriet“, svarede Udsaldet ikke til Ministeriets Forventning. Ministeriet led et Nederlag, men vilde alligevel ikke høre sig for dette Nederlag. Endnu derefter kunde der have været en Mulighed for, at Folkethinget kunde forandre sin Mening, og det er ogsaa bekjendt, at en Overenskomst var temmelig nær inden den anden Oplosning. Men efterat dette Kampmiddel er, efter min Mening, blevet misbrugt, og der altsaa er stet en fornyet Oplosning, og der er givet et fornyet Svar, saa siger jeg, at der med Hensyn til disse tre Punkter er lukket i for Realiteterne, og vi have forsaavidt ikke med dem at gjøre, ialfald ikke under den nuværende politiske Situation. Der er blevet talt om Grundlovens Bestemmelse om, at Rigsdagsmændene ere kun bundne ved deres Overbevisning. Ja, men det er netop vor Overbevisning, at vi ikke kunne gjøre Forandring i disse Punkter under den nuværende politiske Stilling, og jeg kan ikke se, at den politiske Stilling er væsentlig forandret fra issor, da Oplosningerne begyndte. Altsaa, jeg siger, at Ansvarret er taget fra Folkethinget med Hensyn til disse tre Punkter og lagt over paa de andre Lovgivningsfaktorer. Jeg kommer da til at tale om Landstthinget. Landstthinget kan efter min Overbevisning, uden i nogen Maade at ydmyge sig, give efter paa de tre Punkter, men det vilde være muligt for Regjeringen at gjøre det umuligt for Landstthinget, dersom Ministeriet lyttede til Raad, som undertiden ere komne fra mine ærede Meningsfæller, om at opløse Landstthinget. Derved vilde Knuden kun strammes endnu stærkere. Var Landstthinget opløst engang, kunde det vanskeligt give efter, hvis det kom tilbage i samme Skikkelse, og det vilde være moralsk umuligt for det at give efter, hvis det var opløst to Gange. Derfor skal jeg ikke istemme disse Raad til Regjeringen om at opløse Landstthinget. Men, som